

La Lena

Al carrer de la tristor,
qui no hi balla
qui no hi balla,
al carrer de la tristor,
qui no hi balla
hi fa por.
Dolors Miquel

Per la finestra que dona al celobert entra una olor agredolça. Aquest tuf d'olis recremats i carn refregida em fa venir basques. Conscientment m'agafo els baixos de la brusa i els ensumo, l'olor, una olor forta, em penetra pels narius. Hauré de tornar a rentar tota la roba. Maleeixo la meva dissort; ahir es va espatllar la rentadora i hauré de fer-ho en el minúscul safareig. Després, en estendre-la al celobert, tornarà a agafar olors de fritada. Agito la brusa amb energia, amb un intent vague d'espolsar-ne les olors. Després tanco la finestra.

La sala on et jutjaran és petita i fosca; moblada amb mobiliari de fusta de roure d'estil castellà. La gent, els futurs condemnats o alliberats, frec a frec, han anat polint els reposabraços, que presenten un aspecte més clar i lluent. Allí res s'hi enganxa. De tan brillants, durant tota "la vista" no podràs apartar-ne la mirada. Els mobles restants estan ennegrits per una pols centenària. L'aspecte aterridor l'acaben donant els rostres vells i austers, les urpes terrorífiques, els escuts heràldics de tants nobles difunts. La sala on et jutjaran té les cortines de vellut de color vermell i no saps per què et fan pensar en una sang vessada.

Una forta música trenca el silenci. És una melodia festiva que em recorda un ball de Festa Major. Em veig: soc petita i vaig agafada de la mà de la mare; a l'altre hi porto una moneda. La sento. La premo tan fort que fins i tot em fa mal. De sobte em deslliuro de la

mà protectora i corro i corro... Però sobtadament la mare m'encalça; hi ha massa gent i té por que em perdi. Jo em resisteixo, vull comprar-me la bossa de patates rosses que m'ha promès. Continuo sentint la moneda. No sé quants anys dec tenir; potser sis. Porto un vestit blanc i unes sabates blau marí. Els llaços que guarneixen les meves trenes també són del mateix color. Estic enfilada dalt de les puntes dels peus, contemplo el firaire i m'embadaleixo guaitant la pasta llarga i estreta, acanalada, que cau amb perícia dins de la gran cassola plena d'oli. La mare em diu: "Va Lena, demana-li les patates". Dono els diners a la xurrera i m'omple, i m'allarga una paperina de paper d'estrassa plena de patates de color d'or. L'agafo. Em miro a la mare i alhora, els bunyols de vent ensucrats i els xurros cruixents, acabats de treure de l'oli roent; però ella em mira a mi mentre, amb el seu cap, va fent que no. Els seus ulls també m'ho neguen tot. Marxo amb el cap cot i un cucurutxo de paper que es va tacant amb unes formes rodones i olioses, de diverses mides. Quan vaig a buscar-la la seva mà no hi és.

La Sala on et jutjaran es troba a uns quants quilòmetres de la presó i durant els dies del judici et traslladaran amb un furgó blindat i emmanillada. Per sort, durant aquells dies, et podràs alliberar d'aquesta merda de roba autoritzada. Tu que sempre havies estat tan presumida. A la Sala, les veus fan com una mena d'eco i, segons com, sembla que els testimonis estiguin entonant un salm. Hi desfilen tots: parents, coneguts, veïns, el psiquiatre, la treballadora social... Tothom ho descriu amb pèls i senyals, tan gràficament que fins i tot t'arriba a horroritzar a tu.

La música ha deixat de sonar i el silenci s'imposa. Però tot i que sembla que aquesta olor persistent -d'olis de guisats barats-, ha marxat; em segueix. I totes dues entrem per la porta quan aconseguixo obrir el pany i entrar al pis. Aquí l'olor és una altra; les restes de menjar s'acumulen sobre la taula, a dins i a fora dels plats. Hi ha gots amb un cul de vi negre i cerveses mig plenes. Els seus taps reposen, desordenadament apilats, per la

perícia del joc de dits. Recullo uns quants gots bruts i els deixo al marbre, al costat de l'aigüera. Uns guants grocs i verds, de plàstic gruixut, reposen amb indolència prop del saler. Els agafo i me'ls poso. Trec el tap i buido l'aigua de la pica, que en remoure's fa una mena de pudor agra. Obro l'aixeta i l'aigua cau mansament; esbaldeixo la pica amb les mans i torno a posar el tap. El fregador es va omplint d'aigua clara. És freda. Avui tampoc no tinc aigua calenta.

A la presó hi ha dies que tampoc hi ha aigua calenta. Avui sí. Et rentes amb parsimònia: la cara, els braços, les dents... Aprofites aquest període d'intimitat, ara que no tens companya de cel·la. No voldries sortir mai d'aquí a dins; necessites fer activitats per no embogir, però alhora, voldries no haver de trepitjar el pati ni el menjador ni els tallers; voldries no haver de veure els rostres de les altres dones que et miren, que et jutgen, que et condemnen...

Deixo els plats i els gots en remull una bona estona, després els frego amb insistència. Amb el destorb dels guants –que no deixen ajudar-me amb les ungles-, rasco i rasco amb perseverança. Retorno a les firetes: continuo buscant a la mare entre la gentada, al fons sona la mateixa música. Els meus dits es mouen al ritme de la melodia i les restes enganxades van desapareixent. L'olor de sabó, de mica en mica, sembla que es va emportant totes les altres olors. Després, amb els marbres nets, obro la tapa del cistell. L'agafo. Fa una mena d'esgarip com si somiqués. Encara és viu. El col·loco sobre la fusta. És tan petit i així, eixarrancat, sembla tan indefens... D'un cop sec el deixo mig estabornit. Després li clavo un ganivet afilat al coll. Surt molta sang. Sembla mentida que d'un cos tan menut pugui sortir-ne tanta sang. L'esquartero i m'agafen basques en imaginar-me'l corrent, en pensar-lo viu. Continuo tallant sense descans i unes llàgrimes gruixudes fan camí galta avall. Sé que per molt que fregui mai podré alliberar-me de la visió de tanta vermellor escatxigant i fent corriols sobre les rajoles clares. Sé que per molt que visqui

mai podré oblidar aquella olor. Aquell tuf de sang i els seus xiscles em perseguiran sempre. Irremeiablement.

Per molt que imagines que l'advocat d'ofici que t'han assignat tampoc no et creu: estàs segura que tu no has comès cap crim. Tot i que aquella dona et va interrompre mentre l'esquarteraves i en llençaves alguns bocins a les escombraries. Tot i que després va venir la policia i et va detenir. Tot i que la veïna a qui havia desaparegut el nounat afirmava entre plors i crits que aquell era el seu cos. Tot i que després et van interrogar sense compassió durant hores i hores per arrancar-te una confessió. Tot i que després et van traslladar a una presó de màxima seguretat, tu mai has deixat de jurar i perjurar que allò només era un animal petit i que tu no has matat mai una mosca. Però els testimonis es van succeint i tots plegats asseguren que "mai has estat una bona persona", "que ja es veia que allí hi passaven coses", "que no et feies amb ningú", "que amb prou feines parlaves amb els veïns"... Expliquen tantes barbaritats de tu que ni t'hi reconeixes. Ara estàs massa ensopida i les veus se superposen atropelladament. Tot et sembla un somni. Hauràs d'esperar que arribin els resultats de les proves d'ADN però voldries que algú dictés sentència ben aviat i que et tornessin a la presó. La sala on et jutgen té les cortines de vellut de color vermell i tu no pots apartar-ne la vista perquè aquest maleït color et fa pensar en la coloració de tanta sang vessada.

Mare? Per uns moments les veus emmudeixen i la música continua sonant.

Maig de 2019